

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 1. svečana 1897.

Leto XVII.

Za služboj.

Ужъ и гдѣ ты, горе, не моталося?
На меня, бѣдную, навязалося!

Ruska narodna.

Vzdih težek se izvil ji je iz ust —
Vzbudila se iz sladkega je spanja.
A solnca jutranjega žarki svetli,
Ki prišli so skoz okno nezastrito,
Natihoma, počasi ko tatovi,
Prinesli so poljubov ji v pozdrav.
Pred licem videla pa dih je svoj,
Ležeča v izbi nezakurjeni.
In v glavi so vzbudile se skrbi
In z nova tam šumeti ji začele,
Ko v panju roj čebel šumi nemirnih:
Prinese-li ji upa novi dan,
Ta krasni zimski dan že, ali ne? . . .

Iz ulic že odmeva dnevni trušč,
Globoko doli polje že življenje.
Vozov drdranje sliši se zamolklo
In konj tramvajskih sliši se cingljanje.
A tam nekje za mestom žvižga vlak.
Zateglo je in ostro zabrlizgnil,
Ko takrat . . . ko pred tedni tremi,
Ko bil odpeljal jo od doma je . . .
Slovo je bilo težko. Mati sama
Bila je sprémila jo na postajo.
Vse, kar priščedila si bila je,
S seboj je vzela bila, ves denar.
In mati dala ji je zadnji groš
Ter polno naukov na daljnjo pot.
Ah, pomnila doma je lepše dni

In slútila nikoli v sreče časih,
 Da morala po svetu bode kdaj.
 Pa saj učila se nekđaj je nekaj,
 Razume dobro razna ročna dela;
 Učiti znala bi otroke tudi;
 Za hišno bi učiteljico šla,
 Blagajničarko, fino sobarico . . .

Vozila se je celi ljubi dan
 V neznani kraj, v neznano, tuje mesto.
 Zamišljena sedela je pri oknu,
 Gledaje nove kraje iz voza.
 Tam zunaj sneg je naletaval nov.
 A vlak je dirjal dalje, zmerom dalje.
 Pogledal potnik jo je marsikak,
 Češ: lepo dekle, pa se sama vozi!
 Kdo ve, kaj je? Odkod in kam? Pokaj?
 Pa se ji vsedel nálašč je nasproti
 In laskal se ji moški marsikak . . .
 Ah, bilo že neslano ji je, res!

In više, vedno više plava solnce.
 In žarki že topijo cvetke nežne,
 Ki noč pričarala jih je po šipah.
 Tako tope se tudi nade njene,
 Za drugoj druga gine brez sledu . . .
 V podstrešni sobi pa je mrzlo, mrzlo!
 Potrošen že je skoraj ves denar;
 Za eden dan bi morda bilo še —
 A kaj potem med tujimi ljudmi?
 In službe ni še našla dosedaj.
 Oglas njen v časniku izdal ni nič;
 Zapazil sploh in čital ga je kdo?
 Mogoče danes! — Kaj? — In naglo vstane
 Izpod odeje tople, začne se
 Oblačiti . . . Potem pa ven za — služboj!
 Domov pa ne povrne se sedaj.
 Ne, ne — nikdar! To bila bi sramota!
 In ko, sedé na robu postelje,
 Oblači se, začuti — lakoto.
 Večerjala sinoč ni skoro nič,
 In danes ni še zajutrkovala . . .

Čuj, kdo je tam pred vrati? — Ženski glas!
 Zdaj trka . . .

»Noter!« . . .

Dama srednjih let,
 Debela in v obleki elegantni,

Na prstu vsakem skoro prstan zlat —
 Z lokavimi in majhnimi očmi
 Pogleda v sobo, vstopi pred dekleta,
 Ki poloblečena stoji pred njoj . . .
 Vprašaje gledali sta druga drugo.
 A prišlica pretrga molk in pravi:

»Že večkrat brala Vaš sem inserat.
 Kaj ne? Odmeva od nikoder nič!
 Ah, duša moja! Mislite li mar,
 Da Vi sami ste prišli kruha iskat
 V mravljinjaku velikem, v Babilonu
 Modernem lepem našem — a brezčutnem?!
 Palač ste krasnih videli po mestu?
 Po njih leže na kupih milijoni,
 In to zlato razliva sreče žarke,
 In v žarkih teh — o, kakšno je življenje!
 Razkošja polno, slásti in medu!
 Nedaleč proč potika pa se beda
 In skriva po zaduhlih se brlogih,
 Zavita v cape lačna in pa žejna . . .
 No včasí prigodi se tudi — čudo:
 Razsipnik siti vrže izza mize
 Bogate, polne svoje kruha kos
 Beraču Lazarju za vrata tja.
 Pikanten je občutek baje to,
 Deliti miloščino med ljudi . . .
 Poznam to mesto, kakor izbo svojo.
 Ah, kaj jih išče službe v časnikih!
 Ta borba za obstanek dan na dan,
 Ta konkurenca na poprišču vsakem . . .
 No, dobe naše pravi znak — zares!
 In smilijo té žrtve se človeku . . .
 I Vi se smilite mi, gospodična!
 Zato sem prišla k Vam in zarad Vas.
 Vsa znana mi je že usoda Vaša.
 Zastavili ste v sili že veliko:
 Par oblačil in prstan zlat pa uro.
 Pozvedela sem pri vratarju vse.
 Ubogi ste in vendar še — bogati.
 Ah, če Vas gledam — rada Vas imam!
 Mladi ste še ko rosa jutranja
 In lepi ste ko rožica cvetoča . . .
 Za stradanje ustvarjeni vi niste!
 Z menoj takoj, brez obotavljanja!
 Pri meni mesto prazno je za Vas.
 Nikaka težka služba — ne, prav lahka.
 Obleko svílenu gredoč Vam kupim;

Jedi najboljših bo Vam na izbero;
 Šampanjec peni često se pri nas . . .
 Vesela družba . . . dolgčas Vam ne bo . . .
 Z menoj! Vam pravim . . .«

Glad, ta glad boli

In v izbi nezakurjeni je húdo . . .
 Kaj reče naj na to zdaj revica?
 Opravi se, molče ji seže v roko
 Zgovorni ženi in — otide ž njoj.

V trenutku tem pa solnce je slučajno
 Za črn in temen skrilo se oblak.

A. Aškerc.

Romanca.

Ne kesaj se, ljuba moja;
 Da ne maraš me, bi rada
 Drugim, meni pokazala.
 Vendar, vendar ti je žal,

Če zapaziš, da mi žalost
 Vedro čelo potemnjuje,
 Če zapaziš, da se k drugim
 Spet obrača pogled moj.

Rado bi ljubilo, rado
 Moje srce druga lica,
 Ah, in tebe pozabilo,
 Neprijazna, kakor si.

Kakor veje s krasnim cvetjem,
 Širijo mi bele roke
 In skrivnostno — kakor luna,
 Ko skoz goste sence zre —

Zrejo me prijazne deve
 Smehljajoče, vprašujoče,
 In besede zapeljive
 Usta njih šepečejo.

A zaman, podoba ena
 Plava pred menoj, in drugim
 Ni odprto srce moje.
 Ve-li večni Bog, zakaj?

Ha! . . . Pokazala bi rada,
 Da ne ljubiš me, ne maraš;
 Da me ljubiš, jaz povem ti,
 Ker samà tegà ne veš.

Dan bo prišel in je blizu,
 Da boš mene poiskala,
 Da boš bol mi potožila
 Svojo z rosnimi očmi . . .

A sedaj je to še skrito,
 Ker pomlad še ni v aprilu,
 In lepo duhteče cvetke
 Vzbuja šele gorki maj.

Zvonoslav.

